

РЕЙ БРЕДЪРИ ЛЮБОВНА ИСТОРИЯ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Това стана в седмицата, в която Ан Тейлър дойде да преподава в лятното училище на Грийн Таун. Бе лятото на двайсет и четвъртия й рожден ден, а Боб Споулдинг тъкмо бе навършил четиринайсет.

Всички запомниха Ан Тейлър — тя бе първата учителка, на която всички деца искаха да донесат огромни портокали или розови цветя и за която навиваха шумолящите зелени и жълти карти на света, без да бъдат помолени. Тя бе жената, която сякаш винаги вървеше в зелените сенки на дъбовете и брястовете на стария град, по лицето й се сменяха светли и тъмни петна и тя привличаше погледите на всички. Тя бе чудните праскови на лятото в зимния сняг, студеното мляко за зърнената закуска в горещата сутрин в началото на юни. Когато ти потрябва противоположност, наум винаги идва Ан Тейлър. А в онези редки периоди, когато времето е балансирано като кленово листо между подходящо подухващи ветрове, дните приличаха на Ан Тейлър и би трябвало да се отбелязват с това име в календара.

Що се касае до Боб Споулдинг, той бе братовчедът, който броди самичък из градчето в октомврийските вечери, следван от есенни листа като орда мишки от Все светии; през пролетта пък можете да го видите като бавна бяла риба в хладните води на потока, а есента — почернял от слънцето като кестен. Или пък да чуете гласа му в короните на дърветата, където се разхожда вятърът; после ще слезе от клон на клон и ще седи самичък и ще гледа света; през дългите следобеди ще го заварите да чете на моравата, а мравките пълзят по книгите му, да играе шах със себе си на верандата на баба или пък да изсвирва една самотна нота на черното пиано край прозореца. Никога няма да го видите с други деца.

В онази първа сутрин госпожица Ан Тейлър влезе през страничната врата на класната стая и докато пишеше с красив заоблен почерк името си на дъската, децата не помръднаха.

— Казвам се Ан Тейлър — тихо се представи тя. — Аз съм новата ви учителка.

В стаята като че ли изведнъж нахлу светлина, сякаш някой бе махнал покрива, а в дърветата запяха безброй птици. Боб Споулдинг седеше и криеше в шепата току-що направеното от сдъвкана хартия топче. След половин час слушане на госпожица Тейлър тихичко остави топчето да падне на пода.

След часовете донесе кофа вода и парцал и започна да бърше дъската.

— Какво правиш? — Тя се обърна към него от бюрото си, където проверяваше задачите по правопис.

— Мръсна е — отвърна Боб, продължаваше работата си.

— Да, виждам. Сигурен ли си, че искаш да я избършеш?

— Май трябваше да искам разрешение — рече той и смутено спря.

— Да се престорим, че си го направил — усмихна се тя и при вида на усмивката ѝ той приключи с дъската за нула време и започна да изтръсква толкова яростно парцалите през прозореца, че сякаш навън заваля сняг.

— Да видим — каза госпожица Тейлър. — Ти си Боб Споулдинг, нали?

— Да, госпожо.

— Е, Боб, благодаря ти.

— Мога ли да я бърша всеки ден? — попита той.

— Не мислиш ли, че е редно да дадеш и на другите да опитат?

— Искам да я почиствам — рече той. — Всеки ден.

— Ще пробваме няколко дни и ще видим — отвърна тя.

Той запристъпва от крак на крак.

— Май е по-добре да бягаш вкъщи — накрая каза тя.

— Приятна вечер. — Той бавно тръгна към вратата и си отиде.

На следващата сутрин случайно се озова край квартирата ѝ точно когато тя излизаше на път към училище.

— Е, ето ме и мен — каза той.

— И представи си, това не ме учудва — отвърна тя.

Тръгнаха заедно.

— Може ли да нося книгите ви? — попита той.

— Какво пък, Боб, благодаря ти.

— Няма за какво.

Вървяха така няколко минути, а Боб не казваше нито дума. Тя му хвърли поглед леко отгоре, видя колко отпуснат и радостен изглежда и реши да го остави да наруши мълчанието, но той така и не го направи. Когато доближиха училищния двор, ѝ върна книгите.

— Май е по-добре да ви оставя тук. Другите деца няма да разберат.

— Май и аз не разбирам, Боб — каза госпожица Тейлър.

— Че защо, нали сме приятели — отвърна Боб настойчиво и съвсем чистосърдечно.

— Боб... — започна тя.

— Да, госпожице?

— Няма значение. — И се отдалечи.

— Ще бъда в клас — каза той.

И влезе в клас, и през следващите две седмици оставаше след часовете, без да казва нито дума, бършеше мълчаливо дъската, изтупваше парцалите и навиваше картите, докато тя преглеждаше тетрадките, и тишината бе тишината на четири следобед, тишината на бавно залязващото слънце, на котешкия звук от тупаните един в друг парцали, на капката от мократа гъба, на тихото шумолене на хартия и скърцане на писалка, и понякога на бръмченето на муха, блъскаща се с безсилен гняв в най-високото стъкло на прозореца. Понякога тишината продължаваше почти до пет, преди госпожица Тейлър да открие Боб Споулдинг седнал на последния чин, загледан мълчаливо в нея в очакване на нови нареждания.

— Е, време е да си вървим — казваше тогава тя и ставаше.

— Да, госпожице.

И изтичваше да ѝ вземе шапката и палтото. Освен това заключваше вратата на стаята вместо нея, освен ако не трябваше да я остави отворена за чистача. След което двамата излизаха в празния вече двор, чистачът бавно носи сгъваемата си стълба, слънцето се е скрило зад чадърите на дърветата. Разговаряха за какво ли не.

— Боб, какъв искаш да станеш, когато пораснеш?

— Писател — отвърна той.

— Оха, сериозна амбиция; доста работа се изисква.

— Знам, но смятам да опитам. Чета много.

— Боб, нямаш ли какво да правиш след училище?

— Какво искате да кажете?

— Ами, не ми е приятно да те виждам да се заседяваш толкова време и да бършеш дъската.

— Харесва ми — отвърна той. — Никога не правя нещо, което не ми харесва.

— И все пак...

— Не, трябва да го правя. — Той се позамисли за момент. — Госпожице Тейлър, ще ми направите ли една услуга?

— Зависи.

— Всяка събота минавам от Бютрик Стрийт покрай потока към езеро Мичиган. Има много пеперуди, раци и птички. Може би и на вас ще ви хареса.

— Благодаря — отвърна тя.

— Значи ще дойдете?

— Боя се, че не.

— Ще е весело!

— Сигурна съм, но ще бъда заета.

Той понечи да попита с какво, но се усети навреме.

— Взимам си сандвичи — каза той. — С шунка и туршия. А също и оранжада. И просто си вървя, без да бързам. Стигам до езерото по обед и се връщам към три. Денят се получава чудесен и ми се иска и вие да дойдете. Събирате ли пеперуди? Имам огромна колекция. Можем да започнем да събираме и за вас.

— Благодаря, Боб, но може би някой друг път.

Той я погледна.

— Не трябваше да ви питам, нали?

— Имаш пълното право да питаш каквото си пожелаеш — отвърна тя.

Няколко дни по-късно намери старо издание на „Големите надежди“, което вече не й трябваше, и го даде на Боб. Той бе много благодарен, занесе си книгата вкъщи и цяла нощ я четеше, а на следващата сутрин заговори за нея. Тя вече най-редовно го срещаше край квартирата си и всеки ден започваше с „Боб...“ и искаше да му каже да престане да идва, но така и не довършваше. И на път към и от училище двамата разговаряха за Дикенс, Киплинг, По и други писатели. Една петък сутрин намери на бюрото си пеперуда. Понечи да я пропъди, но се оказа, че е мъртва и е била сложена там, докато не е била в стаята. Погледна към Боб над главите на другите ученици, но той гледаше в книгата си; не четеше, а само гледаше.

Горе-долу по това време установи, че не може да го вдигне да говори в час. На няколко пъти моливът й увисваше над името му, но след това преминаваше към някой друг в списъка. Когато вървяха

заедно към или от училище, не можеше да го погледне. А в други дни, когато той вдигаше високо ръка и бършеше с гъбата аритметичните символи от дъската, тя се улавяше, че му хвърля по някой поглед, преди отново да се заеме с тетрадките.

И ето че една събота сутрин той стоеше насред потока с навит до коленете комбинезон и се мъчеше да улови един рак, и вдигна очи, и видя госпожица Ан Тейлър да стои на брега.

— Е, ето ме и мен — каза тя и се разсмя.

— И представете си, това не ме учудва — отвърна той.

— Покажи ми раците и пеперудите — рече тя.

Тръгнаха към езерото и седнаха на пясъка, топлият ветрец си играеше с косите и блузата ѝ, а Боб седеше на няколко метра от нея, ядоха сандвичи с шунка и туршия и тържествено пиха оранжада.

— Иха, страхотно! — каза той. — Най-страхотният ден в живота ми.

— Никога не съм предполагала, че ще изляза на такъв пикник — призна тя.

— С някакво си хлапе.

— Въпреки това ми е приятно.

По-нататък почти не разговаряха.

— Не е правилно — каза той по-късно. — И не разбирам защо е така. Просто си вървим, ловим си пеперуди и раци и ядем сандвичи. А ако мама, татко или децата разберат, тежко ми. Предполагам, че на вас пък учителите ще ви се смеят, нали?

— Боя се, че да.

— Е, значи май е по-добре да престанем да ловим пеперуди.

— И аз не знам защо изобщо дойдох — каза тя.

И денят свърши.

Това бе горе-долу всичко в срещата между Ан Тейлър и Боб Споулдинг — две-три пеперуди-монарси, книга на Дикенс, десетина рака, четири сандвича и две бутилки оранжада. Следващия понеделник Боб най-неочаквано не видя госпожица Тейлър да излиза за училище, макар да я чакаше от доста време. После се оказа, че е излязла по-рано и вече е в училище. А след часовете си тръгна по-рано, тъй като имаше главоболие, и урока довърши друга учителка. Той мина покрай квартирата ѝ, но не я видя никъде, а не посмя да звъдне и да попита за нея.

Във вторник след часовете двамата отново бяха в притихналата класна стая. Той доволно бършеше дъската, сякаш следобедът няма да има край, а тя седеше и преглеждаше тетрадките, сякаш също смяташе да остане завинаги в стаята и това спокойствие и щастие ще продължат вечно. Изведнъж часовникът на кметството заби. Сградата се намираше на една пряка от училището и от оглушителния бронзов звън тялото се разтърсваше, от костите се посипваше прахта на времето, звукът пронизваше кръвта ти и те караше с всяка минута да изглеждаш по-стар. Зашеметен от ударите, не можеш да не забележиш разрушителното течение на времето. И докато часовникът отброяваше пет часа, госпожица Тейлър вдигна очи и дълго гледа часовника, след което остави писалката.

— Боб — рече тя.

Той стреснато се обърна. Близо час никой от двамата не бе казал нито дума.

— Ела при мен, ако обичаш — каза тя.

Той бавно остави гъбата.

— Да, госпожице.

Тя го загледа съсредоточено, докато той не извърна поглед.

— Боб, питам се дали се сещаш за какво искам да поговорим. Е, сещаш ли се?

— Да.

— Може би няма да е зле ти да ми кажеш.

— За нас — след дълго мълчание отговори той.

— На колко си години, Боб?

— Карам четиринайсета.

— Значи си на тринайсет.

Той трепна.

— Да, госпожице.

— А знаеш ли аз на колко съм?

— Да, госпожице. Чух. На двайсет и четири.

— Двайсет и четири.

— След десет години и аз ще бъда почти на двайсет и четири — каза той.

— Но за съжаление сега не си на толкова.

— Не съм, но понякога се чувствам на двайсет и четири.

— Да, а понякога почти се държиш, сякаш си на двайсет и четири.

— Наистина ли?

— А сега седни спокойно; стига си се въртял, имаме да говорим за много неща. Много е важно да разбираме какво става, съгласен ли си?

— Да.

— Първо, нека признаем, че сме най-големите и най-добрите приятели на света. Че никога не съм имала ученик като теб, че никога не съм се чувствала така привързана към друго момче. — Тук Боб се изчерви до ушите. Тя продължи: — И ми позволи да го кажа вместо теб — за теб съм най-добрата учителка от всички, които си имал.

— О, много повече от това — рече той.

— Може и да е повече, но трябва да погледнеш фактите, да видиш как стоят нещата, да имаш предвид града и хората му, да помислиш за себе си и за мен. От доста време си мисля за това, Боб. Не си въобразявай, че съм изпуснала нещо или не си давам сметка за собствените си чувства. При някои обстоятелства нашето приятелство наистина би изглеждало странно. Но пък ти си необикновено момче. Струва ми се, че се познавам достатъчно добре, и знам, че не съм болна нито телом, нито духом, че каквото и да е станало, то е в резултат на твоята доброта и характер, Боб. Но в този свят тези неща не се вземат предвид, освен ако не се случат на човек на определена възраст. Не знам дали се изразявам ясно.

— Напълно ясно — каза той. — Значи ако бях с десет години по-голям и с трийсет сантиметра по-висок, нещата щяха да са различни. Само че е глупаво да се съди за човек по ръста му.

— Светът обаче не смята така.

— Аз пък не съм светът — възрази той.

— Знам, че изглежда глупаво — каза тя. — Особено когато се чувстваш пораснал и прав, и че няма от какво да се срамуваш. И наистина няма от какво да се срамуваш, Боб, запомни го. Ти беше много честен и добър. Надявам се и аз да съм била такава.

— Да, такава сте.

— Може би някога хората ще могат да съдят за душевната възраст на човека толкова точно, че да казват: „Това е мъж, макар че тялото му е само на тринайсет; по една или друга причина, за добро

или за зло, това е мъж с мъжко осъзнаване на отговорност, място и задължения“. Боя се обаче, че дотогава ще се наложи да съдим по годините и височината, по обичайния начин в обичайния свят.

— Това не ми харесва — каза той.

— Може би и на мен не ми харесва, но нали не искаш в крайна сметка да станеш много по-нещастен, отколкото си сега? Нали не искаш и двамата да сме нещастни? Кое то със сигурност не би ни се разминало. Наистина за нас нищо не може да се направи... странно е дори и това, че разговаряме на тази тема.

— Да, госпожице.

— Но поне ние знаем всичко за нас, че сме прави и честни, че в това да се разбираме няма нищо лошо, че не сме си помисляли нищо нередно, защото и двамата знаем, че това е невъзможно. Нали така?

— Да, знам. Но нищо не мога да направя.

— Сега трябва да решим как да бъде оттук нататък — каза тя. — Засега за това знаем само ти и аз. После може да разберат и други. Мога да си уредя преместване в друго училище...

— Не!

— Или да се погрижа теб да те преместят.

— Не е нужно да го правите — рече той.

— Защо?

— Защото се местим. Семейството ми се преселва в Мадисън. Заминаваме следващата седмица.

— Не е заради нас, нали?

— Не, не, всичко е наред. Просто татко си намери нова работа там. Пък и е само на петдесет мили. Мога ли да ви виждам, когато идвам тук?

— Мислиш ли, че идеята е добра?

— Май не.

Известно време седяха мълчаливо.

— Кога се случи всичко това? — безпомощно попита той.

— Не знам — отвърна тя. — Никога не се разбира. От хиляди години е така, а подозирам, че и за в бъдеще ще е същото. Хората или се харесват, или не, а понякога се случва да се харесват хора, които не би трябвало да го правят. Не мога... да го кажа. А и ти също, разбира се.

— Май е по-добре да се прибирам — каза той.

— Не ми се сърдиш, нали?

— Не, разбира се, че не. Никога не бих могъл да ви се сърдя.

— Има и още нещо. Искам да запомниш — в живота има компенсации. Винаги ги има, иначе би било невъзможно да се живее. Сега не се чувстваш добре. Аз също. Но после ще се случи нещо, което да оправи това. Вярваш ли ми?

— Бих искал.

— Е, така е.

— Само...

— Какво?

— Само да можехте да ме изчакате — изтърси той.

— Десет години ли?

— Тогава ще съм на двайсет и четири.

— А аз — на трийсет и четири, и може би вече съвсем друг човек. Не, не мисля, че може да се получи.

— А бихте ли искали?

— Да — тихо отвърна тя. — Глупаво е и няма да се получи, но много бих искала.

Той дълго не проговори.

— Никога няма да ви забравя — промълви най-сетне.

— Много мило, че го казваш, макар да е невъзможно. Животът не е устроен така. Ще забравиш.

— Няма да забравя. Ще намеря начин никога да не ви забравя — каза той.

Тя стана и почна да бърше дъската.

— Дайте да ви помогна — каза той.

— Не, недей — бързо отвърна тя. — Върви, прибирай се у дома. И вече никакви дъски след часовете. Хелън Стивънс ще те замести.

Той излезе. Обърна се и видя за последен път госпожица Ан Тейлър — стоеше край дъската и бавно бършеше тебеширените думи, ръката ѝ се движеше нагоре-надолу.

На следващата седмица замина и не се върна шестнайсет години. Макар да бе само на петдесет мили, така и не стъпи в Грийн Таун. Една пролет, когато бе почти на трийсет и женен, двамата със съпругата му пътуваха към Чикаго и спряха в градчето за един ден.

Остави жена си в хотела, обиколи града и накрая попита за госпожица Ан Тейлър. Отначало никой не можеше да си я спомни, но накрая един се сети.

— О, да, хубавата учителка. Почина през трийсет и шеста, малко след като ти се премести.

Била ли се омъжила? Не, май така и не била.

Следобед отиде на гробището и намери плочата ѝ — „Ан Тейлър, 1910-1936“. На дваайсет и шест години, помисли си. Е, госпожице Тейлър, сега съм с три години по-голям от вас.

По-късно жителите на градчето видяха жената на Боб Споулдинг да върви към него под брястовете и дъбовете и всички се обръщаха след нея; по лицето ѝ се сменяха светли и тъмни петна. Тя бе чудните праскови на лятото в зимния сняг, студеното мляко за зърнената закуска в гореща сутрин в началото на юни. И бе един от онези редки дни, когато времето е балансирано като кленово листо между подходящо подухващи ветрове; един от онези дни, които по всеобщо съгласие трябваше да се наричат на името на жената на Боб Споулдинг.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.